

Učebné osnovy:	Etická výchova
Ročník:	9.
Počet hodín :	1+0 hodín týždenne, spolu 33 hodín ročne
ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v Slovenskej republike
ŠkVP:	Základná škola – 2. stupeň Základná škola Jána Hollého s Materskou školou Madunice
Stupeň vzdelania:	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia:	Denná
Vyučovací jazyk:	Slovenský

ETICKÁ VÝCHOVA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací program pre predmet etická výchova má svoje špecifiká. Jedným z nich je rozvíjanie komunikačných a sociálnych spôsobilostí, ktoré sa orientujú na postoje k životným situáciám a ku konkrétnym prejavom prosociálneho správania. Nadobudnuté vedomosti, spôsobilosti a zručnosti sú predpokladom kritického myslenia, diskusie a hodnotiacich postojov. V etickej výchove sa stávajú prostriedkom, od ktorého sa odvíja požadované správanie.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavnou funkciou povinnej voliteľného predmetu etická výchova v nižšom strednom vzdelávaní je osobnostný a sociálny rozvoj žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tohto cieľa sa primárne využíva zážitkové učenie, riadený rozhovor, diskusia, simulačné hry, ktoré popri informáciách účinne rozvíjajú mravný úsudok, rozlišovanie dobra od zla, orientáciu v etických dilemách dnešnej spoločnosti. Jej súčasťou je rozvoj sociálnych spôsobilostí ako napr. otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod. Podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení k harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

V nižšom strednom vzdelávaní vedieme žiakov k reflexii a prehodnocovaniu svojho správania i správania iných, vzhľadom na cieľovú rovinu etickej výchovy, ktorou je sociálne rozvinutý človek a spolupracujúce spoločenstvo. Preto sa etická výchova javí ako predmet, ktorý pripravuje pôdu pre ostatné výchovy, ktoré súvisia s uplatnením sa nielen v konkrétnych osobných vzťahoch žiaka, ale aj v jeho pripravenosti žiť pre spoločné dobro s inými ľuďmi a pre iných.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučia sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
- zdôvodnia dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií,
- naučia sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných,
- ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť svoju sexuálnu identitu, hodnotu priateľstva, lásky, manželstva a rodiny,
- osvoja si pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc,
- zdôvodnia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávanía spoločensky uznávaných noriem

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prehľbovanie komunikačných spôsobilostí

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Ziakov na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť dôležitosť počúvania pri efektívnej komunikácii, ✓ vymedziť zásady dialógu, ✓ uviesť príklad vyjadrenia a spôsob prijatia komplimentu, ✓ objasniť efektívne riešenie konfliktov, ✓ vyjadriť dôležitosť kompromisu pri riešení problémov,	<p>počúvanie dialógu, diskusia, hodnotiace postoje vyjadrenie a prijatie komplimentu riešenie konfliktov asertívne správanie kompromis</p>

Zdravý životný štýl

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať znaky zdravého životného štýlu, ✓ posúdiť potrebu rovnováhy medzi zábavou a povinnosťami, ✓ rozlíšiť prejavy konvenčného a nekonvenčného správania, ✓ uznávať potrebu ochrany svojho zdravia a zdravia iných, ✓ vysvetliť miesto prosociálneho správania v zdravom životnom štýle,	<p>ochrana života zdravie psychické a fyzické práca, voľný čas zdravý životný štýl v konzumnej spoločnosti vzťahy medzi chlapcom a dievčaťom, zodpovedný sex ostych, intimita, hygiena otvorenosť pre vzťahy ako súčasť zdravého životného štýlu cieľavedomosť, prosociálnosť</p>

Závislosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať typy závislostí, ✓ diskutovať o škodlivosti siekt, ✓ objasniť dôležitosť zodpovednosti pri ochrane pred závislosťami,	závislosti sekty a kulty sloboda od závislostí a zdravý životný štýl

Masmediálne vplyvy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ diskutovať o zámeroch tvorcov televíznych programov, ✓ analyzovať prvky mediálneho produktu, ✓ vystihnúť rozdiel medzi správou a komentárom, ✓ zostaviť zoznam zásad kritického diváka, ✓ zhodnotiť prínos médií v živote človeka, ✓ vytvoriť návrh vlastného mediálneho produktu, ✓ diskutovať o výhodách a nevýhodách používania internetu.	masmédiá a ich posolstvo typy mediálnych produktov kritický divák užívanie internetu sociálne siete